

Inhoudsopgave

De effectiviteit van de OMO's 14

Ten geleide

In dit Economisch Bulletin plaatst de Centrale Bank van Suriname (de Bank) de maandelijkse inflatieontwikkeling tegen de achtergrond van het gevoerde monetaire beleid, de ontwikkelingen op de valutamarkt en de monetaire ontwikkelingen. Aangezien het bevorderen van prijsstabiliteit de belangrijkste taak is van de Bank, is het nauwgezet bijhouden van de inflatie van groot belang. In de analyse is ook een paragraaf gewijd aan een korte-termijn-inflatieprojectie. De inflatieprojectie is ondersteunend aan het voeren van monetair beleid en verschaft de totale gemeenschap informatie over mogelijke inflatoire effecten van beleidsmaatregelen en andere ontwikkelingen op nationaal en internationaal vlak.

In februari 2024 steeg de 1-maandsinflatie met 0,4%, maar de 12-maandsinflatie daalde van 29,0% in januari 2024 naar 25,4%. De stijging van de 1-maandsinflatie is voornamelijk het gevolg van kostprijs beïnvloedende factoren (kosteninflatie), zoals de gestegen brandstofprijzen en elektriciteits-tarieven. De prijseffecten die uit hoofde van overmatige bestedingen in de economie kunnen ontstaan (bestedingsinflatie) zijn redelijk onder controle gehouden met het krappe monetaire beleid via de inzet van de openmarktoperaties (OMO's), de kasreserveregeling¹ en kredietplafonnering² alsook het behoedzaam overheidsbeleid.

¹ Een kasreserveregeling als instrument van monetair beleid beoogt het uitzettingspotentieel van banken en daarmee geldcreatie in de economie te reguleren met het groter doel om inflatie te beïnvloeden. Onder deze regeling dienen de algemene banken een verplichte kasreserve in de vorm van een renteloos deposito aan te houden bij de Bank. Een verhoging van het kasreservepercentage wordt getypeerd als een verkrapting van het monetair beleid (liquiditeit afnemend), terwijl een verlaging een versoepeling van het monetair beleid inhoudt (liquiditeit verruimend).

² Bij kredietplafonnering stelt de Bank een maximaal groeipercentage vast voor de kredietverlening van de banken aan de private sector. Hiermee wordt beoogd de groei van de kredietverlening aan de private sector beheersbaar te houden en daarmee de geldschepping van de banken te beperken.

Het monetaire beleidskader

De monetaire beleidsvoering onder een zwevend wisselkoerssysteem is vanaf de tweede helft van 2021 sterk gericht op beïnvloeding van de inflatie via het dirigeren van de SRD-basisgeldhoeveelheid binnen een vastgesteld doelpad. De basisgeldhoeveelheid (SRD-M0) bestaat uit de bankbiljetten in omloop (chartaal geld) en de SRD-tegoeden van de banken bij de Bank (giraal geld). Het houden van de SRD-M0

op het doelpad geschiedt middels het voeren van openmarktoperaties (OMO's) met ondersteuning van de kasreserveregeling en de toepassing van een plafond op de private kredietgroei. Valuta-interventies behoren ook tot het monetaire instrumentarium, maar kunnen uitsluitend onder bepaalde condities worden ingezet.

De inflatie

Inflatie is een stijging van het algemeen prijspeil. Deze stijging wordt bij benadering maandelijks gemeten door het Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS) middels vaststelling van de mutatie in de **consumentenprijsindex** (CPI). De CPI is ingedeeld in 12 hoofdgroepen die onderverdeeld zijn in 32 subgroepen en volgt de prijzen van 316 items in een bepaald consumptiepakket.

De maandinflatie accelereerde van 0,4% in februari 2024 naar 4,4% in maart 2024, hoofdzakelijk veroorzaakt door de verhoogde tarieven voor elektriciteit. De 12-maandsinflatie liep op van 25,4% in februari 2024 naar 26,8% in maart 2024 (Tabel 1a).

Onder de hoofdgroep Huisvesting en Nutsvoorzieningen namen de prijzen in de subgroep Huisvesting, Onderhoud, Reparatie van woning en Nutsvoor-

zieningen toe met 23% (Tabel 2), voornamelijk als gevolg van:

- De tariefsverhogingen op 6 maart 2024 door N.V. Energiebedrijven Suriname als onderdeel van de afbouw van de subsidies. De recente verhoging van zowel het basistarief als het verbruikstarief met 40% is de hoogste in de reeks van geplande aanpassingen. In mei, juli, september en november 2024 zal het huidige tarief telkens met 7% worden verhoogd totdat een totale verhoging van 68% is bereikt.
- De tariefsaanpassingen van de N.V. Surinaamse Waterleiding Maatschappij (SWM) voor huisaansluitingen. Deze hebben ook bijgedragen aan de prijsstijging, zij het in veel mindere mate. Deze tarieven, die sinds juli 2023 elke maand worden verhoogd, zullen tot en met juni 2024 steeds stijgen met circa 5-6% per maand.

Tabel 1a. Inflatie per hoofdgroep in maart 2024*

Hoofdgroepen	Maandinflatie (in %)	12-Maandsinflatie (in %)
1. Voeding en Niet Alcoholische dranken	-0,4	19,9
2. Alcoholische Dranken en Tabak	0,6	17,4
3. Kleding en Schoeisel	0,3	14,8
4. Huisvesting en Nutsvoorzieningen	23,0	67,7
5. Woninginrichting	-0,2	9,1
6. Gezondheidszorg	0,3	11,5
7. Transport	0,3	20,6
8. Communicatie	0,1	7,1
9+10. Recreatie, Cultuur en Onderwijs	0,4	13,5
11. Buitenshuis eten	0,5	30,5
12. Overige Goederen en Diensten	0,8	22,8
Totaal CPI	4,4	26,8

Bron: Algemeen Bureau voor de Statistiek en Centrale Bank van Suriname.

*Bij handmatig calculeren kunnen zich afrondingsverschillen voordoen.

Tabel 1b. De bijdrage van de hoofdgroepen in maart 2024*

Hoofdgroepen	Gewicht (in %)	Maandinflatie	12-Maandsinflatie
		Bijdrage (in procentpunt)	Bijdrage (in procentpunt)
1. Voeding en Niet Alcoholische dranken	31%	-0,1	5,7
2. Alcoholische Dranken en Tabak	2%	0,0	0,3
3. Kleding en Schoeisel	4%	0,0	0,5
4. Huisvesting en Nutsvoorzieningen	23%	4,4	14,2
5. Woninginrichting	5%	0,0	0,4
6. Gezondheidszorg	5%	0,0	0,5
7. Transport	12%	0,0	2,3
8. Communicatie	4%	0,0	0,3
9+10. Recreatie, Cultuur en Onderwijs	3%	0,0	0,4
11. Buitenshuis eten	1%	0,0	0,2
12. Overige Goederen en Diensten	9%	0,1	2,0
Som van de bijdrage per hoofdgroep	100%	4,4	26,8

Bron: Algemeen Bureau voor de Statistiek en Centrale Bank van Suriname.

*Bij handmatig calculeren kunnen zich afrondingsverschillen voordoen.

Tabel 2. De bijdrage van de subgroepen aan de inflatie in maart 2024*

Subgroepen	Inflatie (in %)	Bijdrage (in procentpunt)
Huisvesting, Onderhoud, Reparatie van woning en Nutsvoorzieningen	23	4,4

Bron: Algemeen Bureau voor de Statistiek en Centrale Bank van Suriname.

*Bij handmatig calculeren kunnen zich afrondingsverschillen voordoen.

De valutamarkt-ontwikkelingen

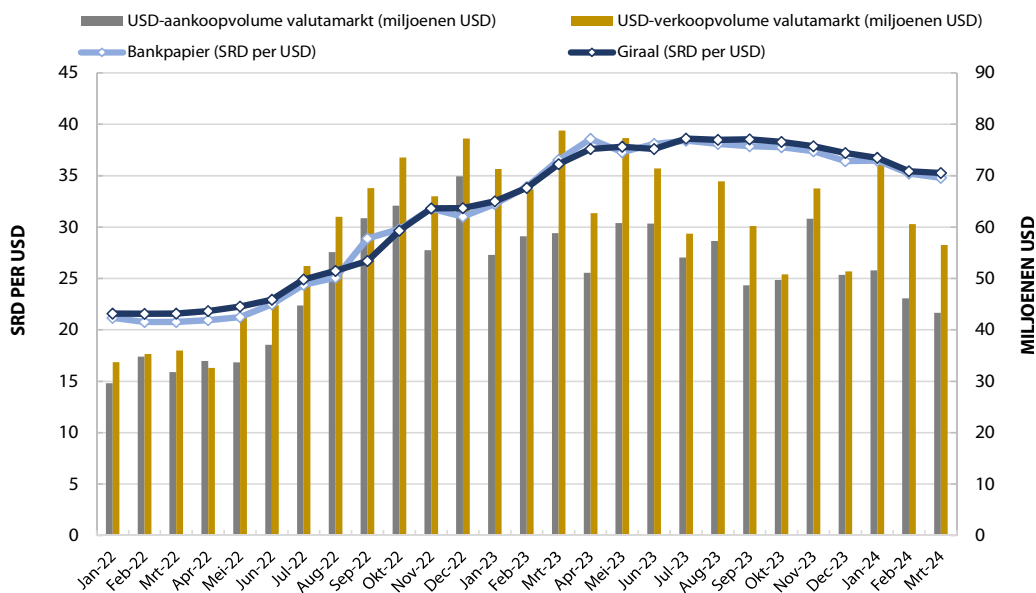
De ontwikkelingen op de valutamarkt in maart 2024 kenmerkten zich door wisselkoersdalingen alsook door volumedalingen.

De gewogen gemiddelde US\$-verkoopkoersnotering van de Bank voor bankpapier en gireale transacties was per eind maart 2024 ten opzichte van ultimo februari 2024 gedaald met respectievelijk 1,2% tot SRD 34,799 en 0,5% tot SRD 35,252 (Figuur 1). De US\$-transactievolumes waren in dezelfde periode gedaald met 6,1% tot US\$ 43,3 miljoen aan de aankoopzijde en met 6,8% tot US\$ 56,5 miljoen aan de verkoopzijde.

In de eurosfeer was de verkoopkoersnotering van de Bank ten opzichte van februari 2024 gedaald met 0,6% tot SRD 36,532 voor bankpapier en met 1,1% tot SRD 38,178 (Figuur 2). De €-transactievolumes noteerden een daling met 7,1% tot € 24,8 miljoen aan de aankoopzijde en een daling met 13,1% tot € 17,9 miljoen aan de verkoopzijde.

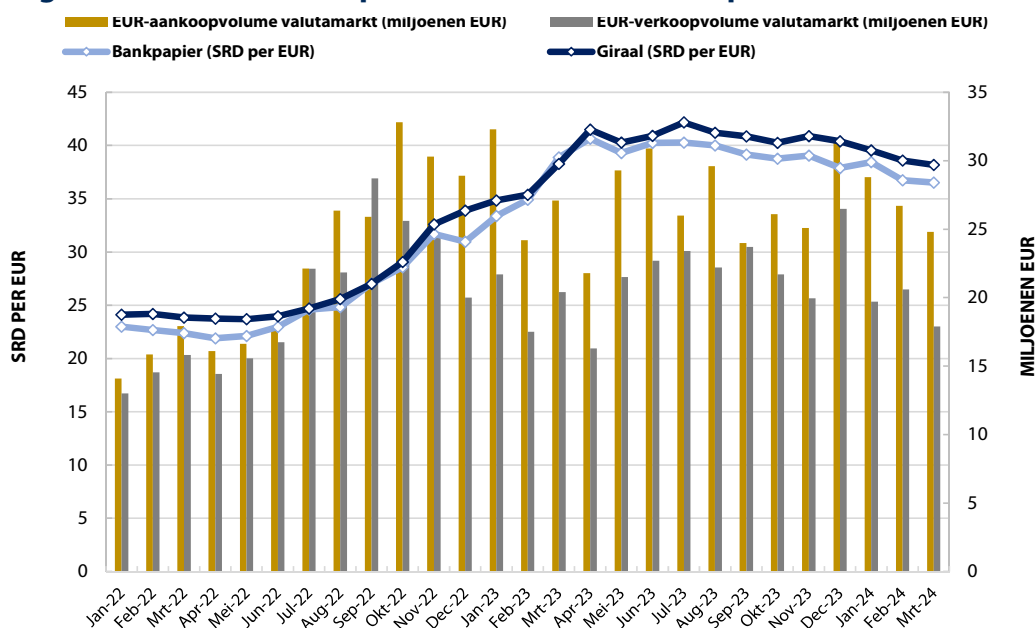
In Figuur 3 is het verloop van de CPI, de USD-verkoopkoersindex en de brandstofprijnsindex gedurende januari 2021-maart 2024 grafisch weergegeven. De wisselkoers oefende ook in maart 2024 een dempend effect uit op inflatie.

Figuur 1. De USD-verkoopkoers en het USD-verkoopvolume valutamarkt

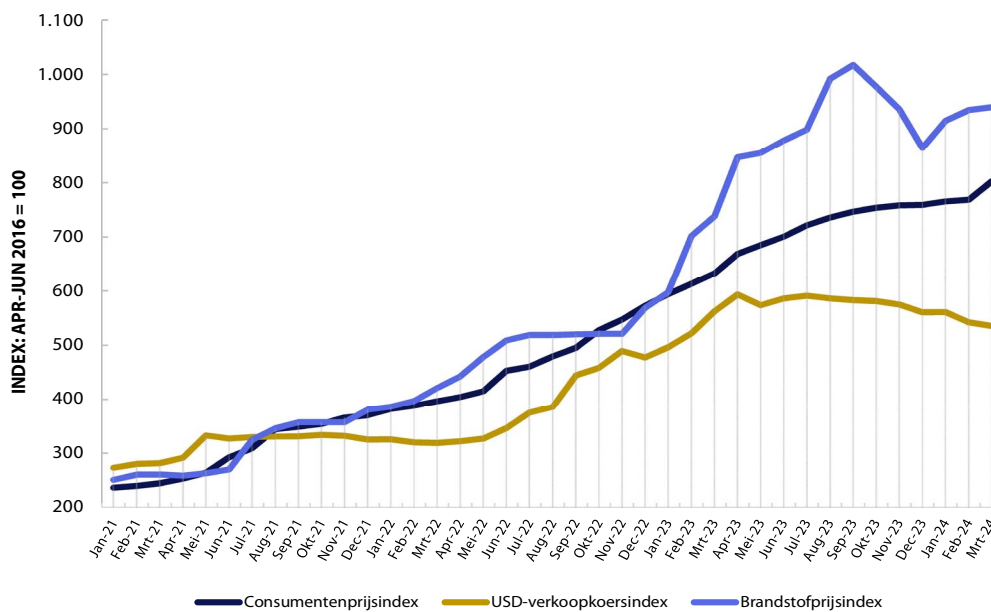
Bron: Centrale Bank van Suriname.

Figuur 2. De EUR-verkoopkoers en het EUR-verkoopvolume valutamarkt

Bron: Centrale Bank van Suriname.

Figuur 3. CPI, USD-verkoopkoersindex en brandstofprijsindex

Bron: Algemeen Bureau voor de Statistiek en Centrale Bank van Suriname.

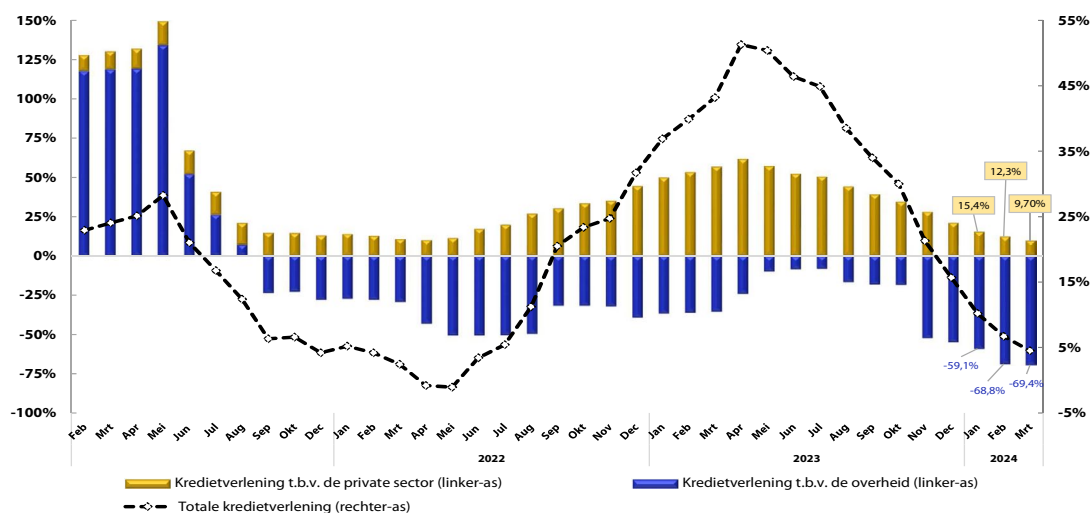
De ontwikkeling van de SRD-kredietverlening

In maart 2024 vertoonde de SRD-component binnen de liquiditeitenmassa in ruime zin (SRD-M2) een contractie. Zowel op maand- als op jaarbasis was er een afname in de groei met respectievelijk 0,9 pp tot -0,8% en 7,9pp tot 18%. De daling in SRD-M2 op maandbasis is teweeggebracht mede door beleggingen van de Bank in termijndeposito's, terwijl de daling op jaarbasis toegeschreven kan worden aan de ontwikkelingen binnen de totale SRD-kredietverlening. In maart 2024 heeft de Bank netto SRD 355,5 miljoen afgeroomd, waardoor de OMO-voorraad per 28 maart 2024 netto SRD 2.060,7 miljoen bedroeg en 20,8% hoger lag dan de nettovoorraad van februari 2024.

Op jaarbasis is de groei van de totale SRD-kredietverlening in maart 2024 afgenomen met 2,2pp tot 4,5% (februari 2024: 6,7%). Deze reductie was het gevolg van de continuering van de schuldaflossing door de overheid aan de algemene banken en de voortzetting van het verkrappend monetaire beleid van de Bank (Figuur 4).

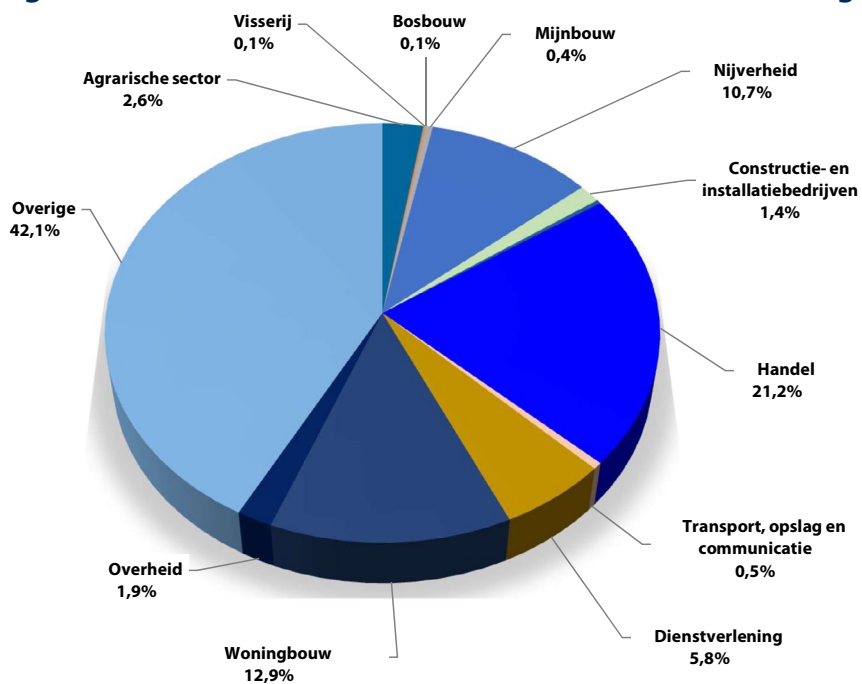
Figuur 5 geeft het sectorale aandeel van de SRD-kredietgroei over de maand maart 2024 weer. De groei was merkbaar in de handelssector met een aandeel van 21,2% (groei: 0,7%), de woningbouwsector met een aandeel van 12,9% (groei: 1,5%), de nijverheidssector met een aandeel van 10,7% (groei: 3,3%) en de dienstverlenende sector met een aandeel van 5,8% (groei: 1,0%).

Figuur 4. De ontwikkeling van de cumulatieve SRD-kredietverlening op jaarbasis

Bron: Centrale Bank van Suriname.

Figuur 5. Het aandeel van de sectorale SRD-kredietverlening

Bron: Centrale Bank van Suriname.

De openmarktoperaties

De uitvoering van de OMO's werd voortgezet in maart 2024, waarbij in totaal SRD 4.874,1 miljoen (95,6%) was toegewezen van het totaal aangekondigde OMO-volume van SRD 5.100,- miljoen. In deze maand heeft de Bank, naast de wekelijkse termijndeposito's die bestemd zijn voor de algemene banken, ook haar eerste CBC Wholesale uitgifte met een looptijd van negen (9) maanden gedaan. De Bank heeft van het totaal aangekondigde CBC-volume, ad. SRD 400,- miljoen, SRD 343,2 miljoen toegewezen. De gewogen gemiddelde toegewezen rente bedroeg 46,0% per jaar. Dit rentepercentage zal gelden voor de CBC Retail uitgifte die gehouden zal worden vanaf 26 april tot en met 10 mei 2024.

De gewogen gemiddelde toegewezen rentes van de 1-weekse, 1-maandse en 3-maandse TD-instrumen-

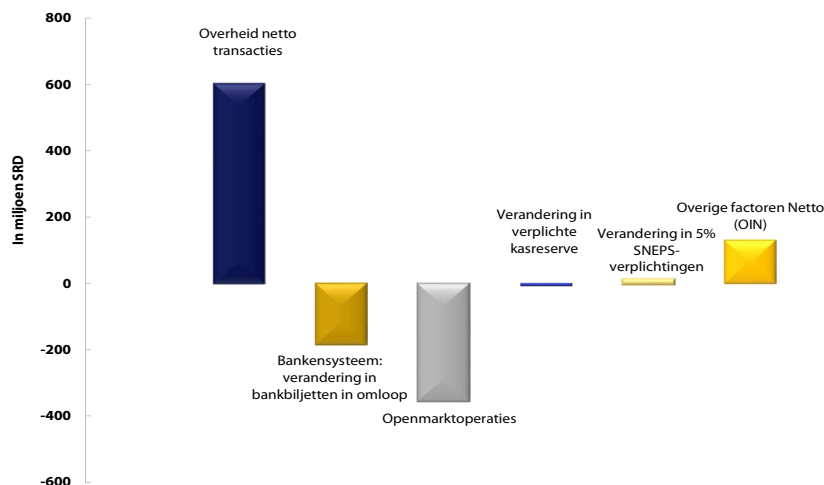
ten vertoonden in de periode onder beschouwing een stijgende trend, ten opzichte van februari 2024. De totale kosten van de monetaire operaties in deze maand bedroegen SRD 339,8 miljoen, een stijging van 12,2% vergeleken met februari 2024. De rentekosten beslaan 2,0% van de SRD-M0. De Bank heeft in maart 2024 in totaal SRD 4,7 miljard (hoofdsom en rente TD's en CBC's) afgewikkeld.

De ontwikkeling van de overtollige liquiditeiten in het bankensysteem en het effect op de basisgelddoelstelling (SRD-M0-doelstelling) in maart 2024 waren als volgt:

- De overtollige liquiditeiten in het bankensysteem waren per eind maart 2024 ten opzichte van februari 2024 gestegen met SRD 194,4 miljoen tot een niveau van SRD 2.364,6 miljoen. De toe-

Figuur 6. De oorzaken van de verandering in de overtollige liquiditeiten (29 februari -31 maart 2024)

(in miljoenen SRD)

Bron: Centrale Bank van Suriname.

name in de bankenreserves³ was mede als gevolg van een stijging van de netto overheidsuitgaven met SRD 602,7 miljoen, de overige nog te verklaren factoren (OIN) met SRD 130,1 miljoen en een afname van de 5% SNEPS-verplichtingen met SRD 11,5 miljoen.

- De overige autonome factoren, die een verdere stijging van de overtollige liquiditeiten hebben beperkt zijn: de toename van de netto-OMO-voorraad met SRD 355,4 miljoen, een stijging van de bankbiljetten in omloop met SRD 186,4 miljoen naar SRD 7.312,- miljoen en een stijging van de verplichte kasreserves (required reserves) met SRD 8,- miljoen.

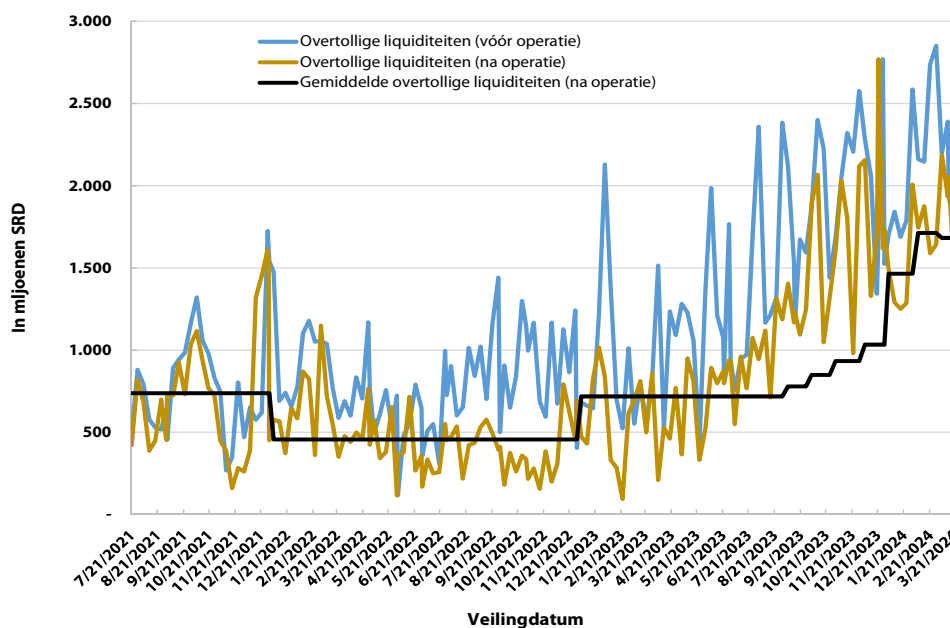
Gemiddeld waren de overtollige liquiditeiten van de banken in deze maand na operatie SRD 1.873,8 mil-

joen, vergeleken met de overtollige liquiditeiten vóór operatie van gemiddeld SRD 2.169,7 miljoen. Het laagst genoteerde niveau van de overtollige liquiditeiten na operatie bedroeg SRD 1.509,3 miljoen. Gemiddeld daalde de omvang van overtollige liquiditeiten met 12,6% in maart 2024 (Figuur 7).

De stand van de gebonden liquiditeiten vanaf de start van de OMO's bedraagt SRD 2.060,7 miljoen per eind maart 2024 (per eind februari 2024: SRD 1.705,2 miljoen). De gebonden liquiditeiten zijn per eind maart 2024 ten opzichte van februari 2024 met 20,8% toegenomen.

De participatieratio tijdens de wekelijkse veilingen was gemiddeld 92,5%. Dit is een stijging met 2,5pp ten opzichte van de maand februari 2024 (participatieratio: 90,0%).

Figuur 7. De stand van de overtollige liquiditeiten vóór operatie en na operatie

Bron: Centrale Bank van Suriname.

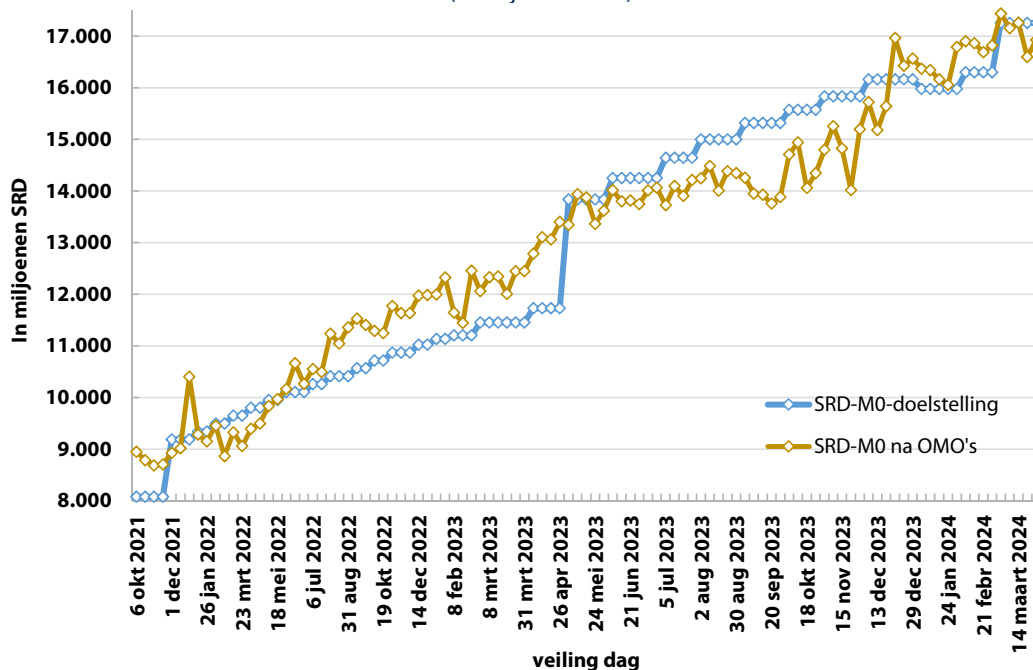
3 Inclusief verplichte kasreserve en 5% SNEPS-verplichtingen.

De ontwikkeling van de basisgeldhoeveelheid en het target pad

De gerealiseerde omvang van de SRD-M0, ten bedrage van SRD 17.299 miljoen lag per eind maart 2024 met SRD 392,2 miljoen of 2,3% hoger dan de SRD-M0-doelstelling (target pad) van SRD 17,3 miljard. De afwijking (ookwel 'under-performance') van de SRD-M0-doelstelling is voornamelijk toe te schrijven aan de toename in de netto overheidsuitgaven

voor een bedrag van SRD 602,7 miljoen. Vergeleken met februari 2024, is de gerealiseerde omvang van de SRD-M0 gestegen met 2,2% naar SRD 17.299 miljoen per eind maart 2024 (Figuur 8). De basisgeldhoeveelheid doelstelling steeg per eind maart 2024 met 5,9% ten opzichte van februari 2024.

Figuur 8. De SRD-M0-doelstelling
(in miljoenen SRD)

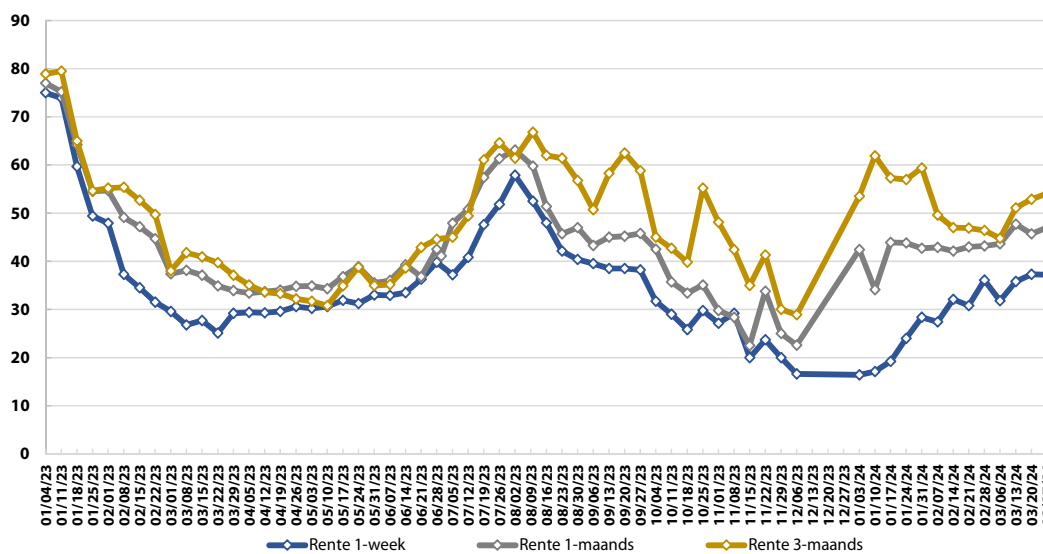
Bron: Centrale Bank van Suriname.

De renteontwikkeling

De rentes van het 1-weeks (OMO-rente), 1-maands en 3-maands TD-instrument stegen respectievelijk met 1,1pp naar 37,2% per jaar, 3,8pp naar 47,0% per jaar en 7,7pp naar 54,1% per jaar per 27 maart 2024 (Figuur 9). De doorwerking oftewel de transmissie van de OMO-rente op de rentetarieven van de banken over deze periode heeft niet volledig plaatsgevonden, vanwege de afname in rente-

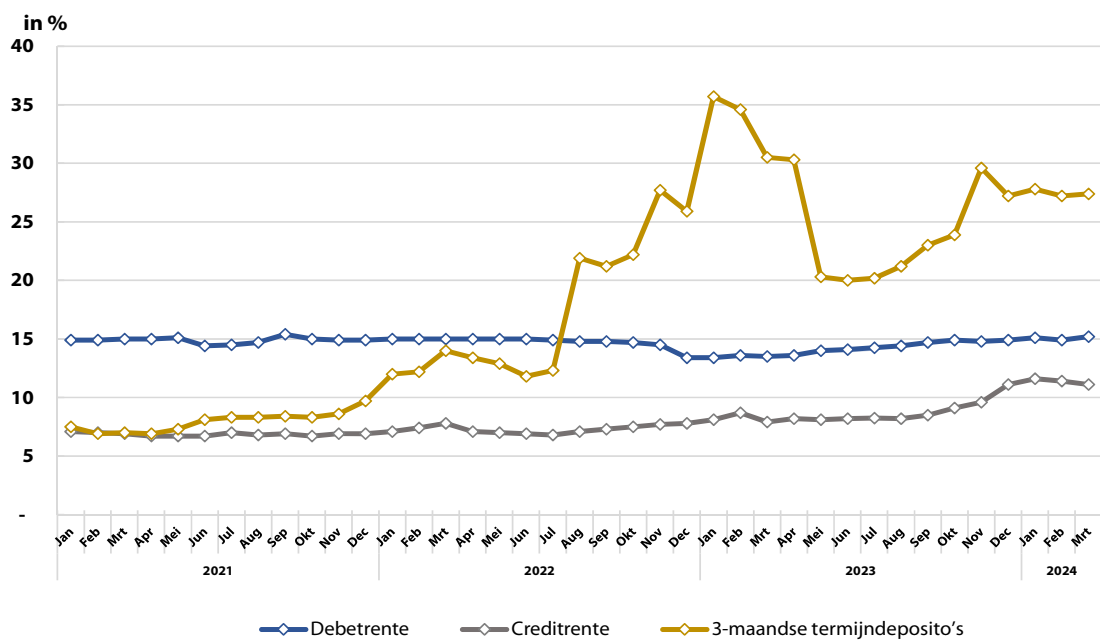
tarieven van banken. De kredietrente vertoonde vanaf de maand februari 2024 voor 0,2pp een dalende trend ten opzichte van januari 2024, terwijl in de maand maart 2024 de rente toenam met 0,2 pp. Dit komt door toename van de omvang van rekening-courantkredieten bij een bank. De depositorente daalde verder ten opzichte van de maand januari 2024.

Figuur 9. De renteontwikkeling maart 2024

Bron: Centrale Bank van Suriname.

Figuur 10. De renteontwikkeling bij de banken

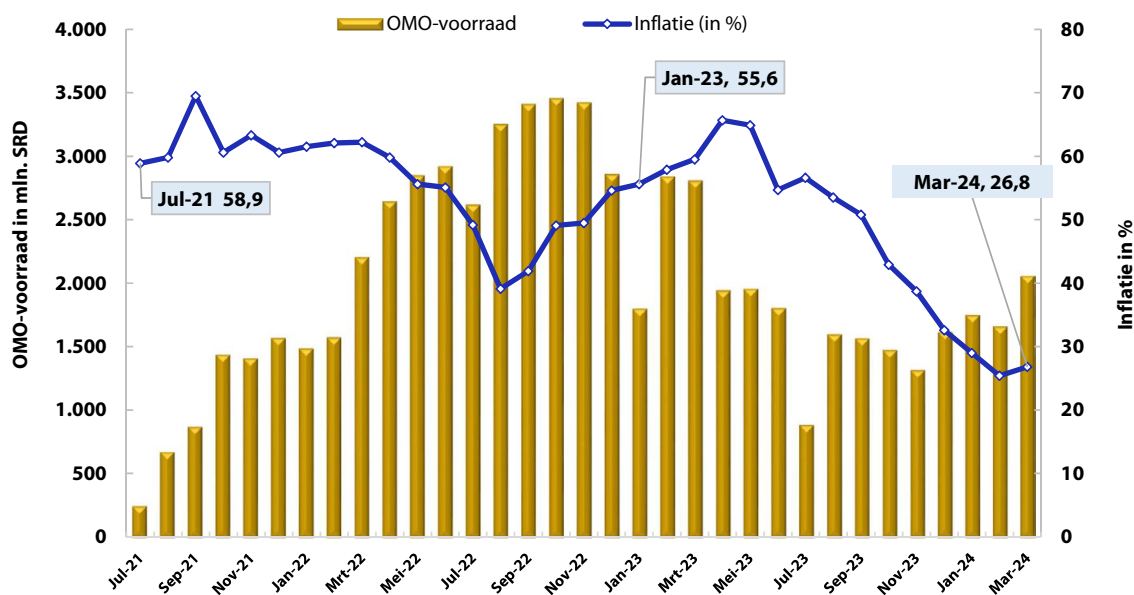
Bron: Centrale Bank van Suriname.

De effectiviteit van de OMO's

De toename van de netto-OMO-voorraad per eind maart 2024 impliceert dat de Bank per saldo meer overtollige SRD-liquiditeiten heeft kunnen afromen, wat inhoudt dat het totaal van de gebonden liquiditeiten hoger lag dan het totaal dat werd terugbetaald aan hoofdsom en rente (Figuur 11).

De gemiddelde vrije reserves bedroegen in maart 2024 SRD 1.873,8 miljoen, een stijging van SRD 161,3 miljoen (9,4%) vergeleken met februari 2024 (Februari 2024: SRD 1.712,5 miljoen). Sinds de invoering van de OMO's in juli 2021 bedragen de vrije reserves van banken na operatie gemiddeld SRD 823,2 miljoen (ongeveer twee vijfde deel van de huidige netto-OMO-voorraad).

Figuur 11. De jaar-op-jaar inflatie en de afroomhoeveelheid van de SRD-liquiditeiten

Bron: Centrale Bank van Suriname.

De inflatieprojecties⁴

De jaarlijkse inflatie aan het einde van december 2024 wordt geschat op 14,1%. Echter kan de inflatie variëren tussen 4,9% (ondergrens) en 23,2% (bovengrens). De neerwaartse herziening ten opzichte van de projectie van maart 2024 (jaareinde inflatie: 14,5%) is het gevolg van de verdere daling van de wisselkoers.

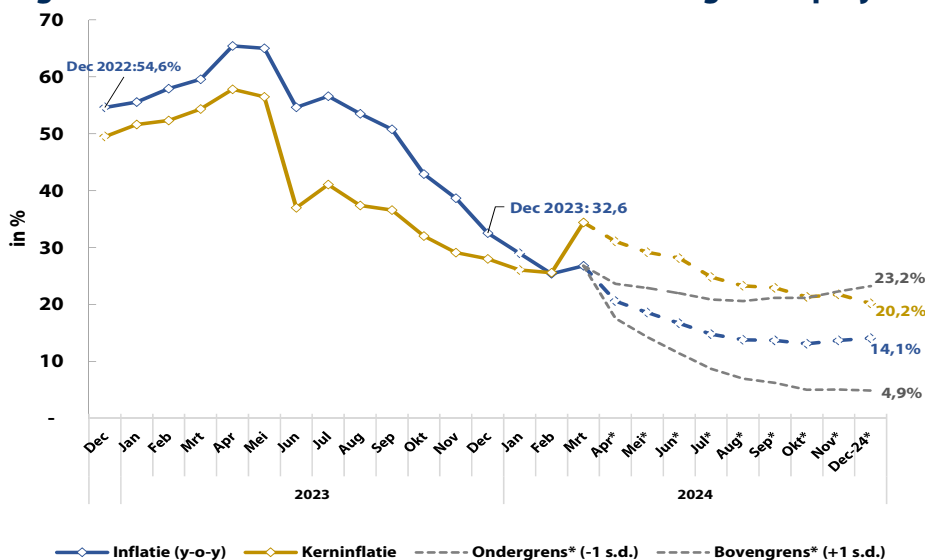
De inflatieprojecties zijn gebaseerd op de volgende veronderstellingen:

- Afbouw van subsidie van nutsvoorzieningen met

als doel te komen tot marktconforme prijzen voor elektriciteit, water en kookgas:

- Een eenmalige 40% tariefsverhoging van de basistarieven in maart, gevolgd door 4 tweemaandelijks verhogingen: in mei, juli, september en november wordt het basistarief telkens met 7% verhoogd. Ook een eenmalige verhoging van 40% voor het verbruikstarief in maart, gevolgd door een 3-maandelijks (juli, september en november) verbruikstariefverhoging van 7%⁵.

Figuur 12. De twaalfmaandse inflatieontwikkeling en de projecties

Bron: Het Algemeen Bureau voor de Statistiek en Centrale Bank van Suriname.

Noot: deze projecties zijn voortdurend aan wijzigingen onderhevig, vanwege zowel binnenlandse maatregelen en ontwikkelingen, alsook vanwege buitenlandse ontwikkelingen.

- De CBvS maakt inflatieprojecties op basis van de ontwikkeling van de lokale wisselkoersen, de lokale pompprijzen en de wereldmarktprijzen voor olie en voeding.
- De regering heeft op een persconferentie welke op 9 maart 2024 is gehouden besloten de tarieven van elektriciteit per 6 maart 2024 aan te passen. Dit is noodzakelijk om de subsidie van SRD 4.5 miljard per jaar af te bouwen naar SRD 2.4 miljard voor 2024 (bron: <https://surinamenieuwscentrale.com/regering-verhoogt-stroomprijzen-subsidie-voor-onderlaag>).
- Op 17 mei 2023 heeft de regering goedkeuring gegeven voor de aanpassing van de watertarieven. Bij de tariefgroepen 20, 30A en 30B (huishoudens) zullen de tarieven maandelijks worden aangepast, totdat in januari 2026 het eindtarief is bereikt (N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij [SWM], 2023).

- Maandelijkse tariefsverhogingen van water (januari 2024 tot en met juni 2024)⁶.
- Kookgasprijsverhoging per kwartaal (maart, juni, september en december 2024).
- Stijging van de internationale olieprijsen. Volgens de U.S. Energy Information Administration (EIA) zal de West Texas Intermediate (WTI) ruwe olieprijs, die in april 2024 is geprojecteerd op een niveau van USD 84,00 per barrel, verder stijgen naar een niveau van USD 87,50 per barrel in augustus 2024, waarna deze geleidelijk zal dalen naar USD 84,50 per barrel in december 2024.
- Stabiele wisselkoersen.
- Fiscale discipline blijft gehandhaafd in 2024.
- Internationale voedselprijzen blijven gehandhaafd op het niveau van het laatst gerealiseerde cijfer (maart 2024).

- Invoering van 5% BTW op nutsvoorzieningen vanaf juni 2024.

De kerninflatie⁷ voor december 2024 wordt geschat op 20,2%, wat hoger is dan de jaareindeinflatie. Dit komt door de tariefsaanpassingen van nutsvoorzieningen en hun impact op de andere hoofdgroepen. Vooral de prijsaanpassingen van nutsvoorzieningen, zoals elektriciteit, zullen de inflatie in 2024 aanzienlijk beïnvloeden. De maandinflatie voor april 2024 wordt naar verwachting 0,5%. In de hoofdgroep Huisvesting en Nutsvoorzieningen zal er een prijsstijging merkbaar zijn, door tariefsaanpassingen bij de SWM. Tegelijkertijd zullen de dalende wisselkoersen in april de prijsstijgingen beperken.

⁷ In de kerninflatie zijn de meest volatiele hoofdcategorieën, met name 'Voeding en Niet Alcoholische Dranken' en 'Transport', niet meegenomen.

Centrale Bank van Suriname

Directoraat Monetaire Zaken en
Economische Aangelegenheden

www.cbvs.sr